

מספרים - גילאי 3

נושא זה הוא חשוב ובסיסי, והוא אחד מהשלבים בהתפתחות הילד ולכן אין לזרז אותו, אלא לתת לו להבין את המושגים בקצב שלו ובמקביל לתת לו כלים לרכוש את המספרים בדרך ברורה ופשוטה. ביום יום המספרים מקיפים אותנו וילד שערני לסביבה ויש לו תפיסה טובה לומד את המספרים מעצמו, ומסביבתו. בבית, (תספור עד עשר והטוסט יהיה מוכן) בחנות (כמה עולה שוקולד, אמא?) ברחוב (באיזה מספר אנחנו גרים?) וכדאי וחשוב לתרגל איתו דוקא בחיי היום יום ובפעולות פשוטות את מושגי המספר.

מה מלמדים:

נחלק את החומר בנושא המספרים לגילאים שונים ובכל שבוע נעסוק בקבוצת גיל אחרת.

השבוע גיל 3-4

מילד בגיל זה נדרש להבין:

- שיר המספרים עד 10
- מניית כמות עד 5
- זיהוי ספרות עד 3
- שימור כמות עד 3
- זיהוי תבנית של כמות עד 2

איך מלמדים?

שיר המספרים עד 10

הקניית ספירה (דקלום של רצף המספרים לפי סדר) יכול להתבצע בכל פעילות בגן, מכוונת וגם בדרך אגב. למשל: לפני שמתחילים את הריכוז סופרים עד עשר ואפשר גם במנגינה של שיר מוכר. או לספור ולמחוא כף בכל מספר. משחקים מחבואים הילדים מתחבאים וילד אחד הוא ה"עומד" וסופר עד עשר ואז יוצא לחפש אותם. כשקמים ליטול ידיים סופרים עד עשר ונעמדים בשורה ישרה, לפני שיוצאים לחצר קופצים עשר קפיצות לכיוון פתח החצר. חשוב לדקלם הרבה מאד פעמים את המספרים עד 10 כדי שהילדים ישלטו בקלות ברצף המספרים

הקניית המספר מתחלקת לשני חלקים:

1. הקניית הכמות
2. הקניית הסיפורה

המספר 1

הקניית הכמות

המלמד לוקח פרי או צבע או פריט אחר ביד ושואל כמה יש לי ביד? אחד בודקים את הגוף שלנו מה יש לנו רק אחד? אף, פה, לשון, מצח, סנטר אפשר לשים לב שגם מכל ילד יש לנו רק אחד בגן (חיזוק לדימוי העצמי) בגן שלנו יש רק מושי כהן אחד, ורק ישראל לוי אחד וכו' במשך היום מזכירים הרבה את הכמות "אחד" "נחלק דף אחד לכל ילד", "רק ילד אחד יבוא עכשיו"...

הקניית הסיפורה

לתת לכל ילד מקל ארטיק ועוד חצי מקל ולהראות איך יוצרים את הסיפורה 1. לתת לילדים לורד מחיק ומגבון והם מציירים את הסיפורה 1 על הריצפה או על השולחן. לפי הוראות: 1 גדול ו-1 קטן. 1 בתוך עיגול ו-1 מחוץ לעיגול.... כדי ללמד את כתיבת הסיפורה אפשר להשתמש גם בקצף גילוח שהוא חומר חווייתי מאוד לילדים (ניתן לרכוש אותו בחנות לחומרי יצירה: הוא לא מלכלך, לא רעיל ונעים לגעת בו) מפזרים קצף על השולחן והילדים מציירים בתוכו את הספרה 1.

המספר 2

הקניית הכמות:

מחפשים חפצים בגן בכמות של 2.

מבקשים מהילדים להסתדר לקבוצה שיש בה 2 ילדים ולתת שתי ידיים אחד לשני.
מזהים בגוף שלנו שני איברים דומים: עיניים, רגליים, ידיים, ריסים, ברכיים...

שיר:

שתי ידיים / שתי רגליים / אף אחד לא יותר
שתי אוזניים / הרבה שיניים / והלשון הלכה לישון....

לומדים באמצעות התעמלות:

שתי קפיצות על רגל אחת / קפיצה אחת על שתי רגליים
שתי מחיאות כפיים / שתי ידיים על הראש (ראש אחד)
שתי ידיים למעלה / ושתי מחיאות מעל הראש.

ביצירה: בשעת היצירה אפשר לתת להם לצייר שני תפוחים, שני עצים, לשים יד ימין על צד אחד של הדף ולעבור עם עיפרון מסביב לקו המתאר וכן בצד השני את יד שמאל. מה ציירנו? שתי ידיים.

הקניית הסיפורה:

ניתן לילדים גוש של פלסטלינה ונבקש ליצור נחש ארוך אחר כך נדגים לילדים כיצד מה"נחש" יוצרים את הסיפורה 2 ונבקש מהם ליצור את הסיפורה בהתאמה לדגם שהכנו.

באותה דרך ניתן לחלק לילדים "מנקה מקטרות" ולתת להם ליצור ממנו את הסיפורה 2

פעילות מוטורית: לצייר בטוש מחיק על הריצפה את המספר והילדים הולכים על המספר עקב בצד הגודל אפשרות נוספת- לזחול על שש על הקו של המספר.

מוטוריקה עדינה: למרוח צבע ידיים על הספרה 2 או להדביק מדבקות בזוגות-כל זוג בצבע שונה, על הקו של הסיפורה.

המספר 3

באופן דומה ניתן ללמד גם את המספר 3

שיר למספר 3

יש לי מטריה גדולה, אחת, שתיים, שלוש! / היא מכסה לי את הראש, אחת, שתיים, שלוש.
נכנסו גם דוד ומוישי, אחת, שתיים, שלוש, / ועכשיו כולנו יחד- אחת, שתיים, שלוש!!!

רעיון ליצירה: לתת לילדים דף ועליו הספרה 3, הילדים מדביקים בתוך המספר גפרורים צבעוניים בשלוש- 3 אדומים, 3 ירוקים, 3 צהובים...

מרכז למידה חשבוני:

חשוב מאד שיהיה בגן /כיתה מרכז למידה חשבוני באופן קבוע על הקיר. המצאותם של המספרים בגובה הילדים ומול עיניהם חושפת אותם להכיר את המספרים גם אם עדיין לא נלמדו. מסיבה זו נניח במרכז החשבון מספרים וכמויות עד 5 גם אם לא נלמד את הילדים. הילדים החכמים יכולים ללמוד לזהות לבד את הספרות והכמויות תוך כדי חשיפה ותמיכה קלה של המלמד. **מצורפים כרטיסי מספרים וכמויות למרכז חשבוני פעיל.**

משחקים מצורפים:

מלחמה

הכנת המשחק: מניילנים וגוזרים את הכרטיסים, מחלקים את הכרטיסים שווה בשווה בין שני ילדים.

מהלך המשחק: בכל תור מוציאים שני הילדים את הכרטיס העליון בערימה שלהם ובודקים באיזה כרטיס מופיע כמות גדולה יותר? מי שברשותו הכמות הגדולה יותר מקבל את שני הכרטיסים. במידה ובשני הכרטיסים הכמות זהה מוציאים כרטיס נוסף ובודקים שוב... ועכשיו- מי שברשותו הכמות הגדולה יותר מקבל את כל ארבעת הכרטיסים...

דומינו- כמות ומספר עד 3 לפי כללי משחק דומינו סטנדרטי...

צבע כמות

הכנת המשחק: מניילנים ויוצרים את הקוביות המצורפות

מהלך המשחק: בכל תור זורקים את 2 הקוביות ומדביקים מדבקות בשורה ישרה בדף לפי המספר והצבע שהראו הקוביות. (לדוגמא- קוביה א- ספרה 3, קוביה ב' צבע אדום- מדביקים: 3 מדבקות אדומות)